

Επιδημιολογική μελέτη ρευματικών παθήσεων μίας ημέρας

Σκουτέλλας Βάσος
Ρευματολόγος

Ρευματολογικό τμήμα
Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Σουρουππή Χρυστάλλα
Φοιτήτρια Ιατρικής Ε' έτος

Ιατρική σχολή
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Παναγή Γαβριήλ
Ρευματολόγος

Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, Λευκωσία
Emeritus Professor of Rheumatology
King's College, London, UK

Εθνική Επιτροπή
Ρευματικών Παθήσεων
Υπουργείο Υγείας, Κύπρος

Σύγκριση συμφερόντων

- Δεν υπάρχει

Εισαγωγή

- Συχνότητα ρευματικών παθήσεων (Κύπρος)
 - άγνωστη
- Δεδομένα για ρευματικές παθήσεις
 - υπάρχουν ορισμένα, αλλά διάσπαρτα

ΣΚΟΠΟΣ

- Καταγραφή ρευματικών παθήσεων
 - μέσω επισκέψεων ατόμων
 - σε Ρευματολόγους και Ορθοπαιδικούς (όλοι)
 - Γενικούς ιατρούς (μικρό μέρος)

Ιδέα & υλοποίηση

- Εθνική Επιτροπή Ρευματικών Παθήσεων
 - ιδέα Γ. Παναγή
 - υλοποίηση Β. Σκουτέλλας
 - εισαγωγή δεδομένων Χρ. Σουρουππή
 - επιστημονικοί υπεύθυνοι
 - Γ. Παναγή
 - Β. Σκουτέλλας
 - υποστήριξη
 - Εθνική Επιτροπή Ρευματικών Παθήσεων

Υλικό & Μέθοδος

Υλικό

- Ερωτηματολόγιο, τυποποιημένο
 - ιατρική ειδικότητα
 - χώρος επίσκεψης
 - φύλο
 - έτος γέννησης
 - επίσκεψη
 - διάγνωση
 - φάρμακα

Ερωτηματολόγιο

Έντυπο καταγραφής ρευματοπάθειας

Ιατρική ειδικότητα ☒ Ρευματολογία

Χώρος επίσκεψης ☒ Νοσοκομείο δημόσιο

Φύλο ☐ Άρρεν ☐ Θήλυ

Έτος γέννησης

Επίσκεψη Πρώτη φορά; ☐ ναι ☐ όχι Θα χρειαστεί επανεξέταση; ☐ ναι ☐ όχι

Διάγνωση (μπορεί να είναι περισσότερες από μία) ☐ δεν υπάρχει ρευματική πάθηση

Οριστική

☐ Ρευματοειδής	☐ Νεανική ρευματοειδής	☐ νόσος Still (☐ παίδων ☐ ενηλίκων)
☐ Οροαρνητική σπονδυλαρθροπάθεια	☐ Αγκυλοποιητική	☐ Αντιδραστική (Reiter)
	☐ Ψωριασική	☐ Εντεροπαθητική

☐ Ουρική αρθρίτιδα ☐ Ψευδο-ουρική αρθρίτιδα (χονδρασβέστωση)

☐ Παλινδρομος ρευμ. ☐ Ρευματική πολυμυαλγία ☐ Σύνδρομο Sjögren ☐ νόσος Paget

☐ Αντιφωσφολιπιδικό ☐ Μεσογειακός πυρετός ☐ Πολυχονδρίτιδα υποτροπιάζουσα ☐ Ρευματικός πυρετός

☐ Συστ. Ερυθ. Λύκος ☐ Σκληρόδερμα συστημ. ☐ Δερματομυοσίτιδα ☐ Πολυμυοσίτιδα

☐ Buerger's ☐ Kawasaki ☐ Εξ υπερευαισθησίας ☐ Οξώδης πολυαρθρίτιδα

☐ Chung-Strauss ☐ Takayasu ☐ Κεντρικού νευρικού συστήματος ☐ Ρευματοειδής αγγειίτιδα

☐ Cogan ☐ Wegener ☐ Κρυσταφαιριναιμική ☐ Φαρμακογενής αγγειίτιδα

☐ Goodpasture's ☐ Αδαμαντιάδη ☐ Λευκοκυτταροκλαστική
 ☐ Μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα | ☐ || ☐ Henoch-Schönlein | ☐ Γιγαντοκυτταρική | ☐ | ☐ |

☐ Οστεοπόρωση ☐ περιοχή; ☐ σπονδυλική στήλη ☐ ισχίο ☐ αντιβράχιο ☐ δεν γνωρίζω

☐ Υπάρχει οστεοπορωτικό κάταγμα; ☐ ναι ☐ όχι ☐ δεν γνωρίζω

☐ Οστεοαρθρίτιδα ☐ περιοχή; ☐ σπονδυλική στήλη ☐ γόνατο ☐ ισχίο ☐ άκρα χείρα ☐ άκρος πόδας

☐ Θα χρειαστεί χειρουργική επέμβαση; ☐ ναι ☐ όχι ☐ δεν γνωρίζω

☐ Αρθρίτιδα ☐ Αλγούδοστροφία ☐ Φαινόμενο Raynaud ☐ Ινομυαλγία ☐ Αυχεναλγία

☐ Αρθραλγία/ες ☐ Σηπτική ☐ Σύνδρομο καρπιαίου ☐ Τενοντίτιδα ☐ Οσφυαλγία

☐ Άλλη διάγνωση (ελεύθερο κείμενο)

Διάγνωση εργασίας (δεν είναι η οριστική, αλλά είναι η πιθανότερη): *ελεύθερο κείμενο*

.....

Φάρμακα που λαμβάνει τώρα (μπορεί να είναι περισσότερα από ένα) ☐ δεν λαμβάνει φάρμακα τώρα

☐ Παισιπόνια	☐ Αντιφλεγμονώδη	☐ Κορτικοστεροειδή	☐ Αντικαταθλιπτικά	☐ Μυοχαλαρωτικά
☐ Αλλοπουρινόλη	☐ Κολχικίνη	☐ Φεβουξοστάτη	☐ Ανυπηκτικά	☐ Πυλοκαρπίνη

Κλασική θεραπεία DMARD's

☐ Αζαθειοπρίνη	☐ Δαψόνη	☐ Κυκλοσπορίνη	☐ Κυκλοφωσφαμίδη	☐ Λεφλουνομίδη
☐ Μεθοτρεξάτη	☐ Μυκοφαινολικό	☐ Πενικιλλαμίνη	☐ Σουλφασαζίνη	☐ Υδροξυχλωροκίνη

Βιολογική θεραπεία DMARD's

☐ Αμπτασέπτη	☐ Ανακίνα	☐ Ανταλιμουμάμπη	☐ Γκολιμουμάμπη	☐ Ετανερέπτη
☐ Ινφλιξιμάμπη	☐ Κανακινουμάμπη	☐ Μπελιμουμάμπη	☐ Ουστεκινουμάμπη	☐ Ριτουξιμάμπη
☐ Σεκουκινουμάμπη	☐ Σερτολιζουμάμπη	☐ Τοσιλιζουμάμπη	☐ Τοφασινιμπη	☐

Αγγειοδιασταλτικά

☐ Ισοπρόστη	☐ Μιποσεντάνη	☐ Νιφεδιτίνη	☐ Σιλденаφίλη	☐
------------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------

Οστεοπόρωση

☐ Αλενδρονάτη	☐ Ιβανδρονάτη	☐ Παμιδρονάτη	☐ Ριζεδρονάτη	☐ Ζολενδρονικό
☐ Δενοσουμάμπη	☐ Καλιτονίνη	☐ Ραλοξιφένη	☐ Στρόντιο	☐ Τεριπαράτιδη
☐ Ασβέστιο	☐ Ασβέστιο & βιτ. D	☐ Αλφακασιδόλη	☐ Βιταμίνη D	☐ Ορμόνη υποκατάστασης
☐ Ενδοφλέβια	☐ Ανοσοσφαιρίνη	☐ Στεροειδή	☐	☐
☐ Ενδοαρθρικά	☐ Στεροειδή	☐ Υαλουρονικό	☐	☐
☐ Εμβόλια	☐ γρίπης (2016)	☐ πνευμονιόκοκκου (να έγινε από το 2011)	☐	☐

☐ Άλλα φάρμακα (σε σχέση με ρευματική πάθηση) (ελεύθερο κείμενο)

Ερωτηματολόγιο ιατρική ειδικότητα & χώρος επίσκεψης

- Ιατρική ειδικότητα ☒ Ρευματολογία
- Χώρος επίσκεψης ☒ Νοσοκομείο δημόσιο

Ερωτηματολόγιο φύλο & έτος γέννησης

Φύλο

☐

άρρεν

☐

θήλυ

Έτος γέννησης

.....

Ερωτηματολόγιο επίσκεψη

Επίσκεψη

Πρώτη φορά; ☐ ναι ☐ όχι

Θα χρειαστεί επανεξέταση; ☐ ναι ☐ όχι

Ερωτηματολόγιο διάγνωση

Διάγνωση (μπορεί να είναι περισσότερες από μία)

☐ δεν υπάρχει ρευματική πάθηση

Οριστική

☐ Ρευματοειδής	☐ Νεανική ρευματοειδής	☐ νόσος Still (☐ παιδων ☐ ενηλίκων)
☐ Οροαρνητική σπονδυλαρθροπάθεια	☐ Αγκυλοποιητική	☐ Αντιδραστική (Reiter)
	☐ Ψωριασική	☐ Αδιαφοροποίητη
☐ Ουρική αρθρίτιδα	☐ Ψευδο-ουρική αρθρίτιδα (χονδρασβέστωση)	
☐ Παλίνδρομος ρευμ.	☐ Ρευματική πολυμυαλγία	☐ Σύνδρομο Sjögren
☐ Αντιφωσφολιπιδικό	☐ Μεσογειακός πυρετός	☐ Πολυχονδρίτιδα υποτροπιάζουσα
☐ Συστ. Ερυθ. Λύκος	☐ Σκληρόδερμα συστημ.	☐ Δερματομυοσίτιδα
☐ Buerger's	☐ Kawasaki	☐ Εξ υπερευαισθησίας
☐ Churg-Strauss	☐ Takayasu	☐ Κεντρικού νευρικού συστήματος
☐ Cogan	☐ Wegener	☐ Κρυοσφαιριναιμική
☐ Goodpasture's	☐ Αδαμαντιάδη	☐ Λευκοκυτταροκλαστική
☐ Henoch-Schönlein	☐ Γιγαντοκυτταρική	☐ Μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα
☐ Οστεοπόρωση	περιοχή; ☐ σπονδυλική στήλη	☐ ισχίο
	Υπάρχει οστεοπορωτικό κάταγμα; ☐ ναι	☐ αντιβράχιο
☐ Οστεοαρθρίτιδα	περιοχή; ☐ σπονδυλική στήλη	☐ γόνατο
	Θα χρειαστεί χειρουργική επέμβαση; ☐ ναι	☐ ισχίο
☐ Αρθρίτιδα	☐ Αλγοδυστροφία	☐ Φαινόμενο Raynaud
☐ Αρθραλγία/ες	☐ Σηπτική	☐ Σύνδρομο καρπιαίου
☐ Άλλη διάγνωση (ελεύθερο κείμενο)		☐ Τενοντίτιδα

Διάγνωση εργασίας (δεν είναι η οριστική, αλλά είναι η πιθανότερη): *ελεύθερο κείμενο*

.....

Ερωτηματολόγιο φάρμακα

Φάρμακα που λαμβάνει τώρα (μπορεί να είναι περισσότερα από ένα) ☐ **δεν λαμβάνει φάρμακα τώρα**

☐ Παυσίπονα	☐ Αντιφλεγμονώδη	☐ Κορτικοστεροειδή	☐ Αντικαταθλιπτικά	☐ Μυοχαλαρωτικά
☐ Αλλοπουρινόλη	☐ Κολχικίνη	☐ Φεβουξοστάτη	☐ Αντιπηκτικά	☐ Πιλοκαρπίνη

Κλασική θεραπεία DMARD's

☐ Αζαθειοπρίνη	☐ Δαψόνη	☐ Κυκλοσπορίνη	☐ Κυκλοφωσφαμίδη	☐ Λεφλουνομίδη
☐ Μεθοτρεξάτη	☐ Μυκοφαινολικό	☐ Πενικιλλαμίνη	☐ Σουλφασαλαζίνη	☐ Υδροξυχλωροκίνη

Βιολογική θεραπεία DMARD's

☐ Αμπασάεπτη	☐ Ανακίνα	☐ Ανταλιμουμάμπη	☐ Γκολιμουμάμπη	☐ Ετανερσέπτη
☐ Ινφλιξιμάμπη	☐ Κανακινουμάμπη	☐ Μπελιμουμάμπη	☐ Ουστεκινουμάμπη	☐ Ριτουξιμάμπη
☐ Σεκουκινουμάμπη	☐ Σερτολιζουμάμπη	☐ Τοσιλιζουμάμπη	☐ Τοφασινίμπη	☐

Αγγειοδιασταλτικά

☐ Ιλοπρόστη	☐ Μποσεντάνη	☐ Νιφεδιπίνη	☐ Σιλδεναφίλη	☐

Οστεοπόρωσης

☐ Αλενδρονάτη	☐ Ιβανδρονάτη	☐ Παμινδρονάτη	☐ Ριζεδρονάτη	☐ Ζολενδρονικό
☐ Δενοσουμάμπη	☐ Καλσιτονίνη	☐ Ραλοξιφένη	☐ Στρόντιο	☐ Τεριπαρατίδη
☐ Ασβέστιο	☐ Ασβέστιο & βιτ. D	☐ Αλφακασιδόλη	☐ Βιταμίνη D	☐ Ορμόνη υποκατάστασ.
☐ Ενδοφλέβια	☐ Ανοσοσφαιρίνη	☐ Στεροειδή		☐ δεν ξέρω
☐ Ενδοαρθρικά	☐ Στεροειδή	☐ Υαλουρονικό		☐ δεν ξέρω
☐ Εμβόλια	☐ γρίπης (2016)	☐ πνευμονιόκοκκου (να έγινε από το 2011)		☐ δεν ξέρω

☐ Άλλα φάρμακα (σε σχέση με ρευματική πάθηση) (ελεύθερο κείμενο) 13

Μέθοδος^(1/3)

- Ερωτηματολόγιο (ανώνυμο)
 - τυποποιημένο
 - αποστολή σε όλους με επιστολή (& 25 φωτοτυπίες)
 - Ρευματολόγοι
 - ο μέσω Ρευματολογικής Εταιρείας Κύπρου
 - Ορθοπαιδικοί
 - ο μέσω Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου

Μέθοδος ^(2/3)

- Έγκριση
 - Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου
 - Επιτροπή Ερευνών Υπουργείου Υγείας
 - Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Μέθοδος ^(3/3)

- Υπενθύμιση μέσω e-mail
 - τρεις φορές
- Απάντηση στο ερωτηματολόγιο
 - την εβδομάδα 21–25 Νοεμβρίου 2016
 - μία οποιαδήποτε ημέρα (ελεύθερη επιλογή από ιατρό)
ο καταγραφή όλων των επισκεπτών
- Επιστροφή ερωτηματολογίων
 - προπληρωμένος φάκελος
- Στατιστική ανάλυση
 - SPSS v20

Αποτελέσματα

Ερωτηματολόγια αποστολή & παραλαβή

Άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί		Κέντρο Υγείας
	Δημόσιο (άτομα) x5 τμήματα	Ιδιωτικό (άτομα)	Δημόσιο (άτομα) x5 κλινικές	Ιδιωτικό (άτομα)	Δημόσιο (άτομα) x1 Κέντρο Υγείας
Αποστολή	4	14	24	135	3
Παραλαβή	4	11	1	3	3
Επιστροφές	0	0	0	18	0

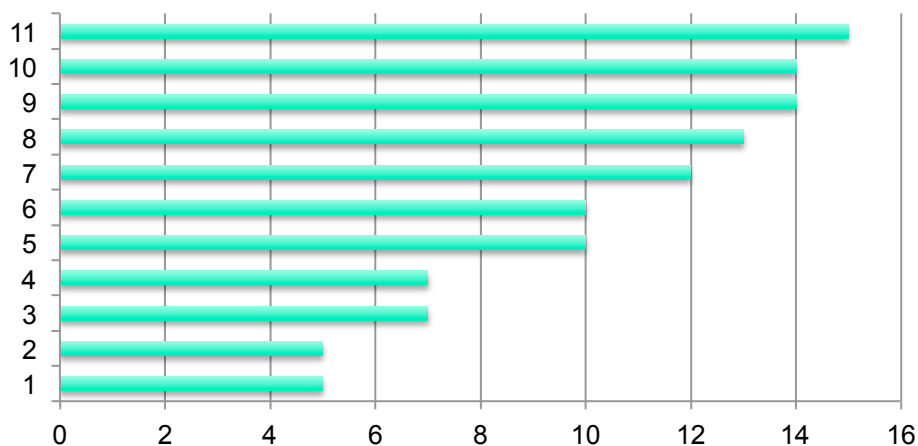
Ερωτηματολόγια παραλαβή

Ερωτηματολόγια (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί		Κέντρο Υγείας
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό	δημόσιο
Παραλαβή	51	112	17	43	107
σύνολο	163		60		107
υπερσύνολο	330				

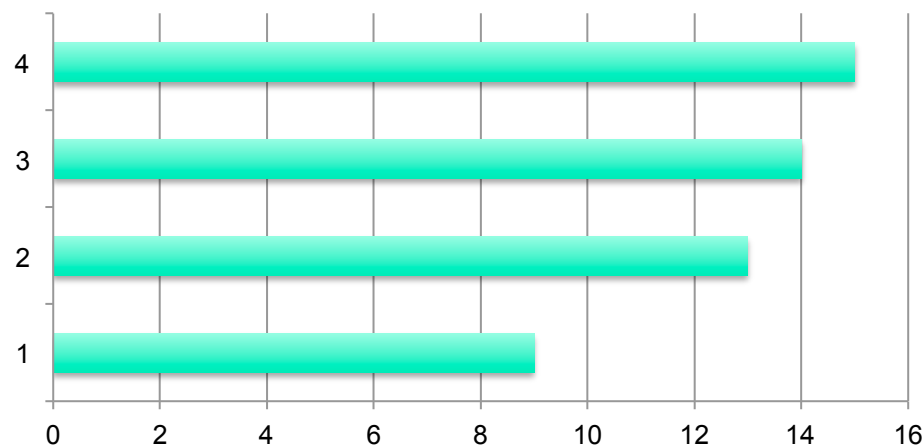

Ερωτηματολόγια αριθμός (παραλαβή) ανά ρευματολόγο

ιδιωτικός τομέας

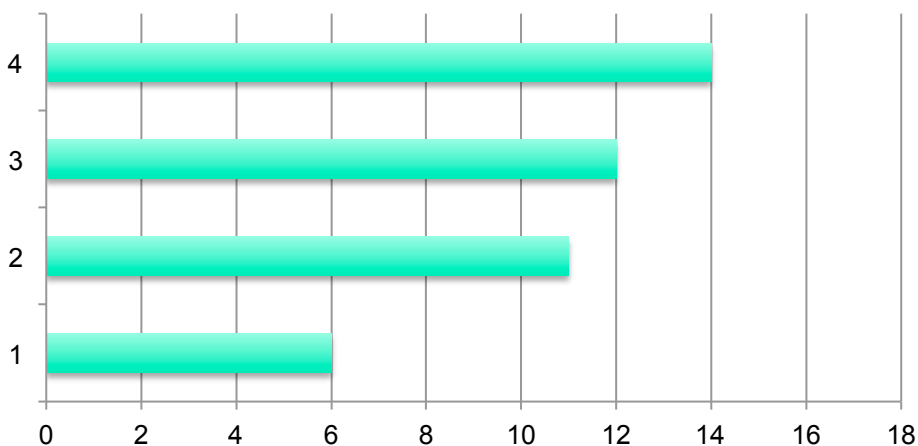
δημόσιος τομέας

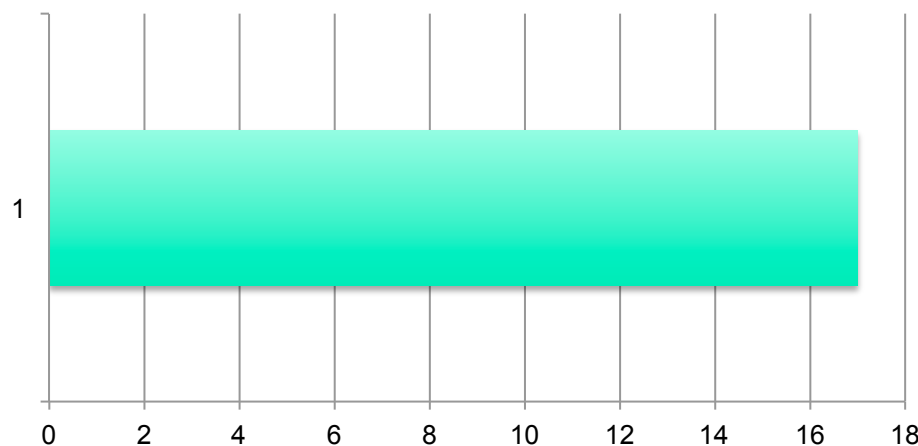

Ερωτηματολόγια αριθμός (παραλαβή) ανά ορθοπαιδικό

ιδιωτικός τομέας

δημόσιος τομέας

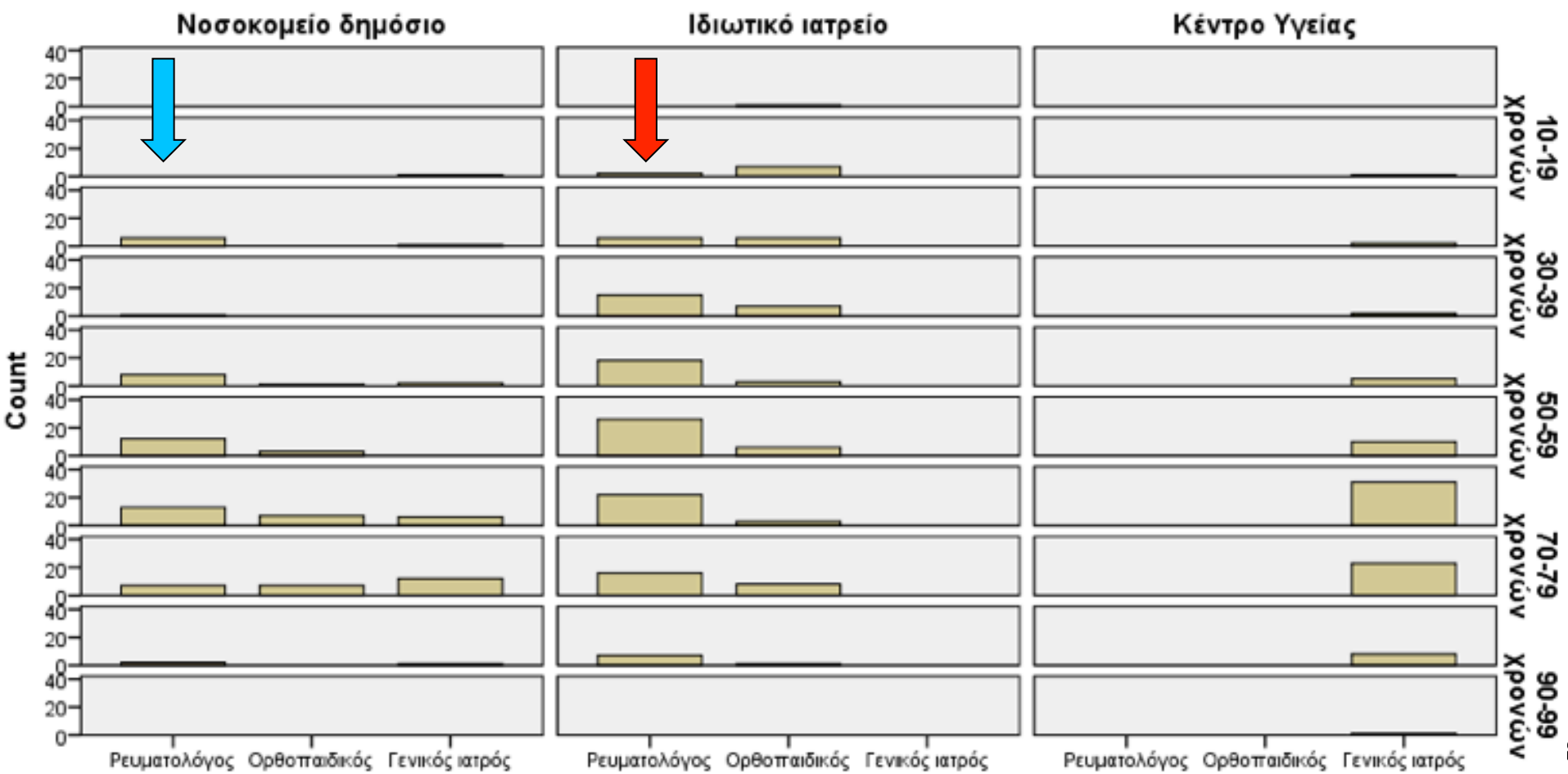

Φύλο

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
άρρεν	19	38	7	22
θήλυ	32	72	11	20
σύνολο	161		60	
υπερσύνολο	221			

Ηλικίες

Επίσκεψη

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Πρώτη φορά; • ναι • όχι	7 44	30 76	3 13	20 20
Θα χρειαστεί επανεξέταση; • ναι • όχι	48 2	88 16	15 0	31 5

Αριθμός ερωτηματολογίων

51

112

17

43

24

Διαγνώσεις

Διαγνώσεις

- Υπάρχει διάγνωση οριστική ή εργασίας;
 - εφόσον υπάρχει διάγνωση οριστική ...
 - ποια είναι;

Διαγνώσεις ομάδες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Δεν υπάρχει ρευματική πάθηση	0	6	0	12
Διάγνωση οριστική	45	102	18	29
Διάγνωση εργασίας	4	3	0	0
Διάγνωση οριστική & εργασίας	2	1	0	1
σύνολο	51	112	18	42
υπερσύνολο	163		60	
	223			
Αριθμός ερωτηματολογίων	51	112	17	43

27

Διαγνώσεις κατηγορίες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Φλεγμονώδεις αρθροπάθειες	29	46	0	1
Αυτοάνοσα συνδετικού ιστού	15	22	2	0
Οστεοαρθρίτιδα	4	25	15	7
Μεταβολικά νοσήματα οστών	0	14	1	0
Άλλες	3	23	3	15
Σύνολο παθήσεων	51	181	21	23

Αριθμός ερωτηματολογίων	51	112	17	43	28
-------------------------	----	-----	----	----	----

Διαγνώσεις κατηγορίες : ιατρό

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Φλεγμονώδεις αρθροπάθειες	7,3	4,2	0	0,3
Αυτοάνοσα συνδετικού ιστού	3,8	2	2	0
Οστεοαρθρίτιδα	1	2,3	15	2,3
Μεταβολικά νοσήματα οστών	0	1,3	1	0
Άλλες	0,8	2,1	3	5

Πως έγινε ο υπολογισμός; αριθμός ατόμων ÷ αριθμό ιατρών που απάντησαν
÷ σημαίνει 'διαίρεση'

Αριθμός ερωτηματολογίων	51	112	17	43	29
-------------------------	----	-----	----	----	----

Διαγνώσεις φλεγμονώδεις αρθροπάθειες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	14	19	0	0
Κρυσταλλογενείς αρθρίτιδες • ουρική	0	3	0	0
Παλίνδρομος ρευματισμός	1	4	0	0
Ρευματική πολυμυαλγία	3	5	0	0
Οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες	11	15	0	1
σύνολο	29	46	0	1

Δεν έχει καταγραφεί:

ιδιοπαθής νεανική αρθρίτιδα, νόσος Still (παιδων, ενηλίκων), ψευδο-ουρική

30

Διαγνώσεις οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες	11	15	0	1
• αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	6	5	0	1
• ψωριασική αρθρίτιδα	4	5	0	0
• αντιδραστική (σύνδρομο Reiter)	0	0	0	0
• εντεροπαθητική	0	1	0	0
• αδιαφοροποίητη	0	0	0	0

Αριθμός ερωτηματολογίων	51	112	17	43	31
-------------------------	----	-----	----	----	----

Διαγνώσεις νοσήματα συνδετικού ιστού

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος	4	3	1	0
Πολυμυοσίτιδα	1	0	0	0
Συστηματικό σκληρόδερμα	2	4	0	0
Αντιφωσφολιπιδικό σύνδρομο	1	2	0	0
Σύνδρομο Sjögren	3	4	1	0
Υποτροπιάζουσα πολυχονδρίτιδα	0	3	0	0
Αγγειίτιδες	2	3	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

δερματομυοσίτιδα, Μεσογειακός πυρετός, ρευματικός πυρετός

32

Διαγνώσεις αγγειίτιδες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αγγειίτιδες	2	3	0	0
• Αδαμαντιάδη	0	2	0	0
• Γιγαντοκυτταρική	0	1	0	0
• Μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα	1	0	0	0
• Wegener	1	0	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Buerger's, Churg–Strauss, Cogan, Goodpasture, Henoch–Schonlein, Kawasaki, Takayasu
εξ υπερευαισθησίας, κεντρικού νευρικού συστήματος, κρουσφαιριναιμική,
λευκοκυτταροκλαστική, οζώδης πολυαρτηρίτιδα, ρευματοειδής, φαρμακογενής

Διαγνώσεις οστεοπόρωση

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Οστεοπόρωση	0	14	1	2
• σπονδυλική στήλη	0	9	1	0
• ισχίο	0	6	1	2
• αντιβράχιο	0	0	0	1
• πολλαπλές θέσεις	0	5	0	1
• δεν γνωρίζω	0	1	0	0
<i>Υπάρχει οστεοπορωτικό κάταγμα,</i>	0	5	0	2
• ναι	0	5	0	2
• δεν γνωρίζω	0	4	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:
νόσος Paget

Διαγνώσεις οστεοαρθρίτιδα

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Οστεοαρθρίτιδα	4	25	15	7
<i>Περιοχή;</i>				
• άκρα χείρα	2	8	0	0
• σπονδυλική στήλη	1	8	5	1
• ισχίο	0	2	3	3
• γόνατο	3	13	10	4
• άκρος πόδας	0	3	0	1
• πολλαπλές θέσεις	2	7	3	3
<i>Θα χρειαστεί χειρουργική επέμβαση;</i>				
• ναι	0	0	6	7
• όχι	51	111	10	35

Διαγνώσεις διάφορα

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αυχεναλγία	0	3	0	1
Οσφυαλγία	0	2	0	3
Τενοντίτιδα	1	4	1	6
Σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα	0	1	0	0
Ινομυαλγία	0	4	0	1
Αρθραλγίες	2	6	1	1
Αρθρίτιδα	0	2	1	2
Φαινόμενο Raynaud	0	1	0	0
Αλγοδυστροφία	0	0	0	1

Δεν έχει καταγραφεί: σηπτική αρθρίτιδα

Φάρμακα

Φάρμακα

- Λαμβάνει ή δεν λαμβάνει φάρμακα;
 - εφόσον λαμβάνει φάρμακα ...
 - χορήγηση φαρμάκων ανά κατηγορία;
 - σε ποιες παθήσεις χορηγούνται ποια φάρμακα;
 - ποιο φάρμακο χορηγείται σε ποιες παθήσεις;

Φάρμακα ομάδες

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Λαμβάνει	43	98	11	21
Δεν λαμβάνει τώρα	8	14	7	21

Αριθμός ερωτηματολογίων	51	112	17	43	39
-------------------------	----	-----	----	----	----

Φάρμακα χορήγηση ανά κατηγορία

Φάρμακα χορήγηση ανά κατηγορία

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Γενικά	18	63	11	21
DMARD's κλασσικά	25	38	0	0
DMARD's βιολογικά	12	15	0	0
Αγγειοδιασταλτικά	1	3	0	1
Οστεοπόρωσης	9	24	2	5
Ενδοφλέβια	0	0	0	0
Ενδοαρθρικά	0	1	0	0
Εμβόλια	8	3	0	0
Άλλα	0	18	1	0

Φάρμακα γενικά

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Παυσίπονα	2	27	2	19
Αντιφλεγμονώδη	1	19	5	15
Κορτικοστεροειδή	16	19	1	2
Αντικαταθλιπτικά	0	5	0	4
Μυοχαλαρωτικά	0	3	0	6
Αλλοπουρινόλη	0	1	1	0
Κολχικίνη	0	4	0	1
Αντιπηκτικά	0	2	4	0
Πιλοκαρπίνη	1	0	0	0

Φάρμακα κλασσικά DMARD's

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αζαθειοπρίνη	0	4	0	0
Κυκλοσπορίνη	1	0	0	0
Λεφλουνομίδη	1	2	0	0
Μεθοτρεξάτη	15	19	0	0
Μυκοφαινολικό	4	2	0	0
Σουλφασαλαζίνη	0	4	0	0
Υδροξυχλωροκίνη	5	11	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Δαψόνη, Κυκλοφωσφαμίδη, Πενικιλλαμίνη

Φάρμακα βιολογικά DMARD's

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ανταλιμουμάμπη	1	5	0	0
Γκολιμουμάμπη	0	2	0	0
Ετανερσέπτη	4	3	0	0
Ινφλιξιμάμπη	6	3	0	0
Ριτουξιμάμπη	0	2	0	0
Τοσιλιζουμάμπη	1	0	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Αμπατασέπτη, Ανακίνα, Κανακιμουμάμπη, Μπελιμουμάμπη, Ουστεκινουμάμπη, Σεκουκινουμάμπη, Σερτολιζουμάμπη, Τοφασινίμπη, άλλο

Φάρμακα αγγειοδιασταλτικά

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ιλοπρόστη	0	1	0	0
Νιφεδιπίνη	0	3	0	1
Σιλδεναφίλη	0	1	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:
Μποσεντάνη

Φάρμακα οστεοπόρωσης

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αλενδρονάτη	3	6	1	1
ΡΙζενδρονάτη	0	1	0	0
Ζολενδρονικό	0	3	0	0
Δενοσουμάμπη	1	6	0	0
Καλσιτονίνη	0	1	0	1
Ασβέστιο	4	6	0	1
Ασβέστιο & Βιταμίνη D	2	14	1	4
Αλφακασιδόλη	1	0	0	0
Βιταμίνη D	5	10	0	1

Δεν έχει καταγραφεί: Ιβανδρονάτη, Παμινδρονάτη, Ραλοξιφένη, Στρόντιο, Τερίπαρατίδη

Φάρμακα ενδοφλέβια

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό

Δεν έχει καταγραφεί:
Ανοσοφαιρίνη, Στεροειδή

Φάρμακα ενδοαρθρικά

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Υαλουρονικό	0	1	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:
Στεροειδή

Φάρμακα εμβόλια

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Γρίππης (2016)	8	3	0	0
Πνευμονιόκοκκου	7	3	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:
Στεροειδή

Σε ποιες παθήσεις χορηγούνται ποια φάρμακα;

Ρευματοειδής αρθρίτιδα ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Γενικά	7	8	0	0
DMARD's κλασσικά	11	17	0	0
DMARD's βιολογικά	2	7	0	0
Οστεοπόρωσης	3	4	0	0
Εμβόλια	3	3	0	0
Άλλα				

Δεν έχει καταγραφεί:

Αγγειοδιασταλτικά, Ενδοφλέβια

Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Γενικά	0	3	0	1
DMARD's κλασσικά	0	1	0	0
DMARD's βιολογικά	6	3	0	0
Οστεοπόρωσης	1	0	0	0
Εμβόλια	3	1	0	0
Άλλα	0	1	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Αγγειοδιασταλτικά, Ενδαρθρικά, Ενδοφλέβια

Οροαρνητική σπονδυλαρθρίτιδα ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Γενικά	0	7	0	1
DMARD's κλασσικά	3	7	0	0
DMARD's βιολογικά	10	5	0	0
Οστεοπόρωσης	1	0	0	0
Εμβόλια	3	1	0	0
Άλλα	0	2	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Αγγειοδιασταλτικά, Ενδοφλέβια

Οστεοπόρωση ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αλενδρονάτη	0	4	0	1
ΡΙζενδρονάτη	0	1	0	0
Ζολενδρονικό	0	3	0	0
Ασβέστιο	0	5	0	1
Ασβέστιο & βιταμίνη D	2	8	0	0
Αλφακασιδόλη	1	0	0	0
Βιταμίνη D	0	5	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Ιβανδρονάτη, Καλσιτονίνη, Ορμόνη υποκ., Παμινδρονάτη, Ραλοξιφένη, Στρόντιο, Τεριπαρατίδη 54

Οστεοαρθρίτιδα ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Κορτικοστεροειδή	1	2	0	0
Αντικαταθλιπτικά	0	1	0	2
Μυοχαλαρωτικά	0	0	0	1
Αλλοπουρινόλη	0	1	0	0
Αντιπηκτικά	0	1	3	0

Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αζαθειοπρίνη	0	2	0	0
Μυκοφαινολικό	1	1	0	0
Υδροξυχλωροκίνη	3	1	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Δαψόνη, Κυκλοσπορίνη, Κυκλοφωσφαμίδη, Λεφλουνομίδη, Μεθοτρεξάτη, Πενικιλλαμίνη, Σουλφασαλαζίνη

Βιολογική θεραπεία (οποιαδήποτε)

Συστηματικό σκληρόδερμα ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Μυκοφαινολικό	1	1	0	0

Δεν έχει καταγραφεί:

Αζαθειοπρίνη, Δαψόνη, Κυκλοσπορίνη, Κυκλοφωσφαμίδη, Λεφλουνομίδη, Μεθοτρεξάτη, Πενικιλλαμίνη, Σουλφασαλαζίνη, Υδροxyχλωροκίνη
Βιολογική θεραπεία (οποιαδήποτε)

Αρθραλγία ποια φάρμακα;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αντιφλεγμονώδη	0	2	1	1
Αντικαταθλιπτικά	0	1	0	0

Ποιο φάρμακο χορηγείται σε ποιες παθήσεις;

Αντιφλεγμονώδη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αυχεναλγία	0	3	0	0
Οσφυαλγία	0	1	0	2
Αρθραλγία	0	2	1	1
Αρθρίτιδα	0	0	0	1
Οστεοαρθρίτιδα	0	3	5	4
Ουρική αρθρίτιδα	0	1	0	0
Οροαρνητική σπονδυλαρθρίτιδα	0	3	0	1
Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	0	2	0	1

Κορτικοστεροειδή σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Αρθρίτιδα	0	1	0	0
Οστεοαρθρίτιδα	1	2	0	0
Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος	3	1	1	0
Σύνδρομο Sjögren	0	2	0	0
Ρευματική πολυμυαλγία	3	4	0	0
Παλίνδρομος ρευματισμός	0	1	0	0
Ουρική αρθρίτιδα	0	1	0	0
Οροαρνητική σπονδυαλθρίτιδα	0	1	0	0
Ρευματοειδή αρθρίτιδα	8	3	0	0

Μεθοτρεξάτη σε ποιες παθήσεις;

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	9	12	0	0
Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	0	1	0	0
Ψωριασική αρθρίτιδα	3	4	0	0
Παλίνδρομος ρευματισμός	1	0	0	0
Ρευματική πολυμυαλγία	1	0	0	0
Σύνδρομο Sjögren	0	2	0	0
	14	19		
	33			

Υδροξυχλωροκίνη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	0	5	0	0
Παλίνδρομος ρευματισμός	0	3	0	0
Ρευματική πολυμυαλγία	0	1	0	0
Σύνδρομο Sjögren	2	1	0	0
Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος	3	1	0	0
	5	11		
	16			

Μυκοφαινολικό σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος	1	1	0	0
Συστηματικό σκληρόδερμα	1	1	0	0
Πολυμυοσίτιδα	0	1	0	0
Αγγειίτιδα Wegener	1	0	0	0
Μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα	1	0	0	0
	4	3		
	7			

Σουλφασαλαζίνη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	0	1	0	0
Οροαρνητική σπονδylαρθροπάθεια (δεν αναφέρεται η πάθηση)	0	2	0	0
Άλλη διάγνωση (μονοαρθρίτιδα ισχίου επί νόσου Crohn	0	1	0	0
	0	4		
	4			

Αζαθειοπρίνη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Υποτροπιάζουσα πολυχονδρίτιδα	0	1	0	0
Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος	0	2	0	0
Νόσος Αδαμαντιάδη	0	1	0	0
	0	4		
	4			

Λεφλουνομίδα σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	1	2	0	0
	1	2		
	3			

Κυκλοσπορίνη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	1	0	0	0
	1	0		
	1			

Ινφλιξιμάμπη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	1	0	0	0
Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	3	2	0	0
Ψωριασική σπονδυλαρθρίτιδα	2	0	0	0
Νόσος Αδαμαντιάδη	0	1	0	0
	6	3		
	9			

Δεν υπήρχε ερώτηση στο ερωτηματολόγιο για χρήση Remicade ή Inflectra

Ανταλιμουμάμπη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	0	3	0	0
Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	0	1	0	0
Οροαρνητική σπονδυλαρθρίτιδα (δεν αναφέρεται η πάθηση)	1	1	0	0
	1	5		
	6			

Ετανερσέπτη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	0	2	0	0
Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα	3	0	0	0
Ψωριασική αρθρίτιδα	1	1	0	0
	4	3		
	7			

Γκολιμουάμπη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	0	2	0	0
	0	2		
	2			

Ριτουξιμάμπη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα & Sjögren	0	1	0	0
Σύνδρομο Sjögren	0	1	0	0
	0	2		
	2			

Τοσιλιζουμάμπη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Ρευματοειδής αρθρίτιδα	1	0	0	0
	1	0		
	1			

Ιλοπρόστη σε ποιες παθήσεις

άτομα (αριθμός)	Ρευματολόγοι		Ορθοπαιδικοί	
	Δημόσιο	Ιδιωτικό	Δημόσιο	Ιδιωτικό
Σκληρόδερμα & Πολυμυοσίτιδα	0	1	0	0
	0	1	.	.
	1			

Ερευνητικές σκέψεις

- Επανάληψη έρευνας, ... ως έχει

ή

- Επανάληψη έρευνας, ... με τροποποίηση
 - διάρκεια μίας εβδομάδας;
 - συμμετοχή περισσότερων ορθοπαιδικών;
 - συμμετοχή Κέντρων Υγείας;
 - ηλεκτρονική συμπλήρωση ερωτηματολογίου;

Εθνική Επιτροπή Ρευματικών Παθήσεων

- Γεωργίου Ειρήνη (ΥΥ)
- Γιακουμή Χρύσω (ΑΣΚ)
- Ευσταθίου Χριστίνα (ΝΥ)
- Ιουλιανός Κώστας (ΠΣΦ)
- Κιούπη Στάλα (ΥΥ)
- Μισσούρη Εύη (ΥΥ)
- Μιχαήλ Νατάσα (ΤΚΕΑΑ)
- Παναγή Γαβριήλ (ΡΕΚ)
- Πανταζής Δημήτρης (ΥΨΥ)
- Παστίδου Αθηνά (ΙΥ & ΥΔΥ)
- Πόντου Ραφαέλλα (ΦΥ)
- Σκουτέλλας Βάσος (ΙΥ & ΥΔΥ)
- ΑΣΚ: Αντιρευματικός Σύνδεσμος Κύπρου
- ΙΥ & ΔΥ: Ιατρικές Υπηρεσίες & Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
- ΝΥ: Νοσηλευτικές Υπηρεσίες
- Π Σ Φ: Παγκύπριος Σύλλογος Φυσικοθεραπευτών
- ΡΕΚ: Ρευματολογική Εταιρεία Κύπρου
- Τ Κ Ε Ε Α: Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
- ΥΥ: Υπουργείο Υγείας
- ΥΨΥ: Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας
- ΦΥ: Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

Μηνύματα για το σπίτι

- Απαντήσεις ερωτηματολογίου
 - Ρευματολόγοι > Ορθοπαιδικοί
- Επίσκεψη: επανεξέταση > πρώτη φορά
- Ηλικίες: συχνότερες 40–69 χρονών
- Συχνότερες διαγνώσεις (ρευματολόγοι)
 - RA > οροαρνητικές > OA > NSI > άλλες μη φλεγμονώδεις
- Συχνότερα φάρμακα (ρευματολόγοι)
 - γενικά > cDMARD's > bDMARD's > οστεοπόρωσης
 - εμβόλια: ελάχιστα

NSI: Νοσήματα Συνδετικού Ιστού, OA: Οστεοαρθρίτιδα, RA: Ρευματοειδής αρθρίτιδα

Ερωτήσεις

- Είναι απαραίτητες

Ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή σας

Φωτογραφίες από Κύπρο

επαρχία κατεχόμενης Κερύνειας

<http://www.kerynia.eu>

81